

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

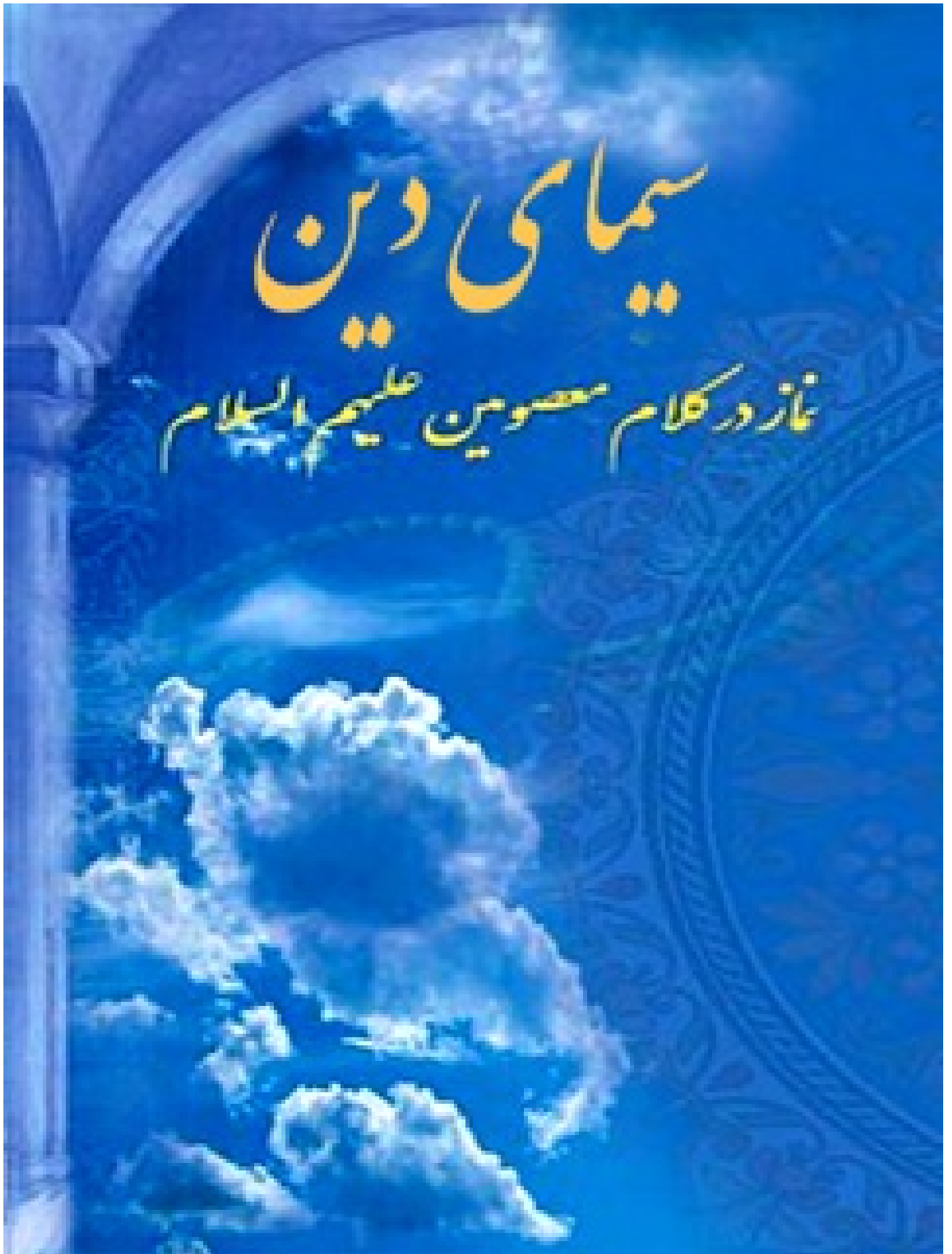

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

سیمای دین

نہاد کلام معصومین علیہم السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۳	سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام
۱۳	مشخصات کتاب
۱۳	اشاره
۱۷	دیباجه
۱۹	۱. اهمیت نماز
۱۹	اشاره
۱۹	۱. ۱. نماز نور است
۱۹	۱. ۲. نماز نور مؤمن
۲۰	۱. ۳. محبوب پارسایان
۲۱	۴۱. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله
۲۱	۱. ۵. بهترین طاعت
۲۱	۱. ۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت
۲۱	۱. ۷. سفره الهی بر روی زمین
۲۲	۱. ۸. عدم ادراک ارزش نماز
۲۲	۱. ۹. تسبیح لوازم نمازگزار
۲۲	۱. ۱۰. رحمت الهی
۲۳	۲. جایگاه نماز
۲۳	اشاره
۲۳	۲. ۱. حکمت نماز
۲۴	۲. ۲. ستون دین
۲۵	۲. ۳. نماز و پایه های دین
۲۵	۲. ۴. نسبت نماز به دین

- ۲۵ ..... ۲۵. نماز سیمای دین
- ۲۵ ..... ۲۶. نماز مانند ستون خیمه دین
- ۲۶ ..... ۲۷. برتری نماز بر حج
- ۲۶ ..... ۲۸. نماز وسیله سنجش
- ۲۶ ..... ۲۹. نماز شست و شو در چشمه زلال
- ۲۷ ..... ۳۰. نماز ناظر بر اعمال
- ۲۷ ..... ۳۱. ارزش نماز واجب
- ۲۷ ..... ۳۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۲۸ ..... ۳۳. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز
- ۲۸ ..... ۳۴. نماز آخرین وصیت انبیاء
- ۲۹ ..... ۳۵. آثار و برکات نماز
- ۲۹ ..... اشاره
- ۳۰ ..... ۳۶. تقرب به خدا
- ۳۰ ..... ۳۷. کلید بهشت
- ۳۱ ..... ۳۸. باقیات صالحات
- ۳۲ ..... ۳۹. بخشش گناهان
- ۳۳ ..... ۴۰. نگهبان الهی در زمین
- ۳۳ ..... ۴۱. وسیله علو مقام
- ۳۳ ..... ۴۲. انیس انسان در قبر
- ۳۳ ..... ۴۳. جواز عبور از صراط
- ۳۴ ..... ۴۴. عامل رستگاری
- ۳۴ ..... ۴۵. وسیله قبولی اعمال
- ۳۵ ..... ۴۶. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ
- ۳۵ ..... ۴۷. گناه زدایی

- ۳۵ ..... ۳ ۱۳. بهشت پاداش نماز
- ۳۶ ..... ۳ ۱۴. راهیابی به درگاه خداوند
- ۳۶ ..... ۳ ۱۵. کبر زدایی
- ۳۷ ..... ۳ ۱۶. خانه اخلاص
- ۳۷ ..... ۳ ۱۸. رفع عذاب
- ۳۷ ..... ۳ ۱۹. وسیله خاموشی آتش
- ۳۷ ..... ۳ ۲۰. دفع بلا به وسیله نماز گزار
- ۳۸ ..... ۳ ۲۱. نماز، مانع عذاب
- ۳۸ ..... ۳ ۲۲. برطرف شدن اندوه
- ۳۹ ..... ۳ ۲۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی
- ۳۹ ..... ۳ ۲۴. طلب حاجت بعد از نماز
- ۳۹ ..... ۳ ۲۵. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان
- ۳۹ ..... ۳ ۲۶. سیاه شدن چهره شیطان
- ۴۰ ..... ۳ ۲۷. حسادت شیطان بر نماز گزار
- ۴۰ ..... ۳ ۲۸. نماز، عامل شکست شیطان
- ۴۰ ..... ۳ ۲۹. نماز، عامل دوری شیطان
- ۴۱ ..... ۴. شرایط قبولی نماز
- ۴۱ ..... اشاره
- ۴۱ ..... ۴ ۱. نشانه قبولی نماز
- ۴۱ ..... ۴ ۲. ورع شرط قبولی نماز
- ۴۳ ..... ۴ ۳. غیبت، مانع قبولی نماز
- ۴۳ ..... ۴ ۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز
- ۴۳ ..... ۴ ۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز
- ۴۳ ..... ۴ ۶. نماز و زکات

۴۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز ۴۴
۴۸. پنج چیز مانع قبولی نماز ۴۴
۵. شرایط کمال نماز ۴۵
- اشاره ۴۵
۱. نماز ناقص ۴۵
۲. خشوع زینت نماز ۴۵
۳. اثر حضور قلب ۴۶
۴. حضور قلب و آمرزش گناهان ۴۷
۵. آمادگی کامل برای نماز ۴۷
۶. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت ۴۷
۷. دزدترین مردم ۴۷
۸. نتیجه سبک شمردن نماز ۴۸
۶. نماز اول وقت ۴۹
- اشاره ۴۹
۱. امتحان شیعه با نماز اول وقت ۴۹
۲. محرومیت از شفاعت ۴۹
۳. توصیه به نماز اول وقت ۵۱
۴. ارزش نماز اول وقت ۵۱
۵. مراقبت بر اوقات نماز ۵۱
۶. محبوبیت نماز اول وقت ۵۲
۷. ثواب نماز صبح در اول وقت ۵۲
۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین ۵۲
۷. عواقب ترک نماز ۵۳
- اشاره ۵۳

۷۱. ترک نماز باعث حبط عمل ۵۳
۷۲. فاصله کفر و ایمان ۵۳
۷۳. بیزاری از تارک الصلوه ۵۳
۷۴. درخواست بی نماز در برزخ ۵۵
۸. فضائل اذان ۵۶
- اشاره ۵۶
۸۱. آثار اذان و اقامه ۵۶
۸۲. سربلندی اذان گویان در قیامت ۵۶
۸۳. ثواب اذان گو ۵۷
۹. نماز جماعت ۵۸
- اشاره ۵۸
۹۱. فلسفه نماز جماعت ۵۸
۹۲. خوش گمانی به نمازگزار به جماعت ۵۹
۹۳. صف جهاد و صف جماعت ۶۰
۹۴. اهتمام به نماز جماعت ۶۰
۹۵. فضیلت نماز جماعت ۶۰
۹۶. مداومت بر نماز جماعت ۶۰
۹۷. استجاب دعا بعد از نماز جماعت ۶۱
۹۸. اهمیت نماز جماعت در صبح ۶۱
۹۹. شرط امام جماعت ۶۱
۹۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین ۶۲
- اشاره ۶۲
- رعایت ضعیف ترین مأمومین ۶۲
۹۱۱. مقدار نماز جماعت ۶۲

- ۹ ۱۲. صفوف مساوی، کامل کننده نماز ۶۳
- ۹ ۱۳. فضیلت صف اول ۶۳
- ۹ ۱۴. نکوهش بی میلی مساجد ۶۳
- ۹ ۱۵. بی اعتنائی به نماز جماعت ۶۴
۱۰. نماز جمعه ۶۵
- اشاره ۶۵
- ۱۰ ۱. نماز جمعه و بخشش گناهان ۶۵
- ۱۰ ۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر ۶۵
- ۱۰ ۳. نماز جمعه و نجات از عذاب ۶۶
۱۱. نماز شب ۶۷
- اشاره ۶۷
- ۱۱ ۱. اهمیت نماز شب ۶۷
- ۱۱ ۲. افتخار مومن ۶۷
- ۱۱ ۳. کفاره گناه ۶۸
۱۲. آداب نماز ۶۹
- اشاره ۶۹
- الف) آداب ظاهری ۶۹
- اشاره ۶۹
- ۱۲ ۱. مسواک زدن ۶۹
- ۱۲ ۲. خوشبو بودن ۷۰
- ۱۲-۳. پوشیدن بهترین لباس ۷۰
- ۱۲ ۴. دعا قبل وبعد از نماز ۷۱
- ۱۲ ۵. عدم التفات به غیر ۷۱
- ۱۲ ۶. خواب آلوده نبودن ۷۱

- ۷۲ ..... (ب) آداب باطنی
- ۷۲ ..... اشاره
- ۷۲ ..... ۱۲۷. مثل آخرین نماز
- ۷۲ ..... ۱۲۸. حفاظت از نماز
- ۷۳ ..... ۱۲۹. خواندن نماز با فراغ بال
- ۷۴ ..... ۱۲۱۰. نماز و حضور قلب
- ۷۴ ..... ۱۲۱۱. اثر نماز عارفان
- ۷۴ ..... ۱۲۱۲. ثواب نماز با معرفت
- ۷۵ ..... ۱۳. نماز در مسجد
- ۷۵ ..... اشاره
- ۷۵ ..... ۱۳۱. اهمیت نماز در مسجد
- ۷۵ ..... ۱۳۲. مسجد شرط کمال نماز
- ۷۶ ..... ۱۴. تعقیبات نماز
- ۷۶ ..... اشاره
- ۷۶ ..... ۱۴۱. تکبیر
- ۷۶ ..... ۱۴۲. تسبیحات فاطمه زهرا علیه السلام
- ۷۶ ..... ۱۴۳. آیه الکرسی
- ۷۸ ..... ۱۴۴. سجده شکر
- ۷۸ ..... ۱۴۵. صلوات بر پیامبر و در خواست بهشت
- ۷۹ ..... ۱۵. نماز و خانواده
- ۷۹ ..... اشاره
- ۷۹ ..... ۱۵۱. امر خانواده به نماز
- ۷۹ ..... ۱۵۲. آموزش نماز به فرزندان
- ۸۰ ..... ۱۵۳. برتری نماز متاهل

۸۱ ..... کتاب نامه

۸۵ ..... درباره مرکز

سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: لیراوی، صادق، ۱۳۴۴ -

عنوان و نام پدیدآور: سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام / تدوین و تنظیم: صادق لیراوی، میرستار مهدی زاده.

مشخصات نشر: قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۹۳-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۵۹ - ۶۰.

موضوع: نماز — احادیث

شناسه افزوده: مهدی زاده، میرستار، ۱۳۴۵ -

شناسه افزوده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی استان قم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ل۹ ن۸/۱۴۱/۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۷۸۰۴۴

ص: ۱

اشاره

ص: ۵

دبیاچه

دبیاچه

نماز به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد بهترین عبادت خداست. نماز وسیله قرب، معیار قبولی سایر اعمال، نشانه مسلمانی، سفارش پیامبران، بازدارنده از گناه و مایه روسیاهی شیطان است. نماز هدیه الهی به بندگان است. امانتی مقدس از عالم ملکوت برای مُلکیان است. نماز سند هویت بندگان خداست.

نماز را باید عاشقانه نجوا کرد و چون گلی خوش بو بوئید و در آسمان بیکرانش اوج گرفت. با این همه نسبت به نماز آن طور که شایسته است مورد اقبال نمی‌شود و شکر آن به جا آورده نمی‌شود. نماز در همه جا و بر همه چیز باید اولویت داشته باشد.

از این رو، بایسته است تا رسانه ملی به عنوان اثرگذارترین نهاد فرهنگی در کشور، در ترویج فرهنگ نماز و معرفی و تبلیغ این هدیه الهی بیش از پیش کوشا باشد.

ص: ۶

اثر حاضر مجموعه ای از احادیث معصومان علیهم السلام درباره نماز است که در قالب زیرنویس برای برنامه های مختلف سیما و استفاده در برنامه های رادیویی به نحو مطلوب و مؤثر ارائه می شود.

در تدوین این اثر تلاش شده است احادیث انتخابی از منابع روایی معتبر انتخاب شود. هم چنین دسته بندی موضوعی از این روایات به عمل آمده است تا امکان دسترسی برای بهره برداری آسان تر باشد. در پایان از همه کسانی که ما را در تدوین این اثر یاری کردند تشکر و قدردانی می شود.

و من الله التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ص: ۷

۱. اهمیت نماز**اشاره**

۱. اهمیت نماز

زیر فصل ها

۱.۱. نماز نور است

۱.۲. نماز نور مؤمن

۱.۳. محبوب پارسایان

۱.۴. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله

۱.۵. بهترین طاعت

۱.۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت

۱.۷. سفره الهی بر روی زمین

۱.۸. عدم ادراک ارزش نماز

۱.۹. تسبیح لوازم نماز گزار

۱.۱۰. رحمت الهی

۱.۱. نماز نور است

۱.۱. نماز نور است

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ نُورٌ.

رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: نماز نور است. (إرشاد القلوب إلى الصواب، ج ۱، ص ۷۴)

۱.۲. نماز نور مؤمن

۱.۲. نماز نور مؤمن

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : الصَّلَاةُ نُورُ الْمُؤْمِنِ .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز نور مومن است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص ۹۲؛ نهج الفصاحه، ص ۵۵۰)

۱۳. محبوب پارسایان

۱۳. محبوب پارسایان

قَالَ اميرالمومنين علي عليه السلام : الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقِيٍّ .

امام علی علیه السلام فرمود: نماز وسیله تقرب و نزدیک شدن هر پارسایی به خداست. (تحف العقول، ص ۱۱۰؛ نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۴۹۴؛ خصال، ج ۲، ص ۶۲۰)

ص: ۸

۴۱. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله

۴۱. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: جُعِلَ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: روشنی چشم من در نماز قرار داده شده است. (کافی، (ط - الإسلامیه)، ج ۵، ص ۳۲۱؛ بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۲۴۹)

۱۵. بهترین طاعت

۱۵. بهترین طاعت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ طَاعَةَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خِدْمَتُهُ فِي الْأَرْضِ وَ لَيْسَ شَيْءٌ مِنْ خِدْمَتِهِ يَعْدِلُ الصَّلَاةَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: پیروی و اطاعت از پروردگار خدمت کردن به او در زمین است و هیچ چیز در خدمت به پروردگار معادل نماز نیست. (من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۹؛ بحار الانوار، ج ۱۴، ص ۱۸۵)

۱۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت

۱۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الصَّلَاةَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا بهترین عمل در روز قیامت نزد خداوند، نماز است. (مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۲)

۱۷. سفره الهی بر روی زمین

۱۷. سفره الهی بر روی زمین

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَا إِنَّ الصَّلَاةَ مَأْدُبَةُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ قَدْ هَنَّاها لِأَهْلِ رَحْمَتِهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: آگاه باشید نماز غذای الهی در زمین است که خداوند آن را روزی پنج بار برای اهل رحمتش (افراد شایسته رحمت) گوارا نموده است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص ۱۶)

ص: ۹

۱۸. عدم ادراک ارزش نماز

۱۸. عدم ادراک ارزش نماز

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا قَامَ الْمُصَلِّي إِلَى الصَّلَاةِ نَزَلَتْ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ مِنْ أَعْنَانِ السَّمَاءِ إِلَى أَعْنَانِ الْأَرْضِ وَحَفَّتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ وَنَادَاهُ مَلَكٌ لَوْ يَعْلَمُ هَذَا الْمُصَلِّي مَا فِي الصَّلَاةِ مَا انْقَتَلَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که نماز گزار به نماز می ایستد، رحمت خدا از دامنه آسمان تا دامنه زمین بر او نازل می شود و ملائکه اطرافش را احاطه می کنند و فرشته ای می گوید: اگر این نماز گزار ارزش نماز را می دانست هیچ گاه از نماز منصرف نمی شد. (اصول کافی، ج ۳، ص ۲۶۵؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۲)

۱۹. تسبیح لوازم نماز گزار

۱۹. تسبیح لوازم نماز گزار

قَالَ امير المؤمنين علي عليه السلام: إِنَّ الْإِنْسَانَ إِذَا كَانَ فِي الصَّلَاةِ فَإِنَّ جَسَدَهُ وَثِيَابَهُ وَكُلَّ شَيْءٍ حَوْلَهُ يُسَبِّحُ.

امام علی علیه السلام فرمود: هنگامی که انسان در حال نماز است، بدن و جامه او و هر چه پیرامون اوست، خدا را تسبیح می گویند. (علل الشرایع، ج ۲، ص ۳۳۶؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۱۳)

۱۱۰. رحمت الهی

۱۱۰. رحمت الهی

قَالَ امير المؤمنين علي عليه السلام: لَوْ يَعْلَمُ الْمُصَلِّي مَا يَغْشَاهُ مِنْ جَلَالِ مَا سَرَّهُ أَنْ يَرْفَعَ رَأْسَهُ مِنْ سُجُودِهِ.

امام علی علیه السلام فرمود: اگر نماز گزار بداند که چقدر از رحمت و جلال (خداوند تعالی) او را فرا گرفته است، سرش را از سجده بر نمی داشت. (خصال، ج ۲، ص ۶۳۲؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷)

ص: ۱۰

۲. جایگاه نماز**اشاره**

۲. جایگاه نماز

زیر فصل ها

۲۱. حکمت نماز

۲۲. ستون دین

۲۳. نماز و پایه های دین

۲۴. نسبت نماز به دین

۲۵. نماز سیمای دین

۲۶. نماز مانند ستون خیمه دین

۲۷. برتری نماز بر حج

۲۸. نماز وسیله سنجش

۲۹. نماز شست و شو در چشمه زلال

۲۱۰. نماز ناظر بر اعمال

۲۱۱. ارزش نماز واجب

۲۱۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله

۲۱۳. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز

۲۱۴. نماز آخرین وصیت انبیاء

۲۱. حکمت نماز

۲۱. حکمت نماز

كَتَبَ الرَّضَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ فِيْمَا كَتَبَ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ: أَنَّ عَلَّهَ الصَّلَاةُ أَنَّهَا إِقْرَارٌ بِالرُّبُوبِيَّةِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَخَلْعُ الْأَنْدَادِ وَقِيَامُ بَيْنَ يَدَيْ الْجَبَّارِ جَلَّ جَلَالُهُ بِالذُّلِّ وَالْمَسْكَنَةِ وَالْخُضُوعِ وَالْإِعْتِرَافِ وَالطَّلْبُ لِلْإِقَالَةِ مِنْ سَالِفِ الذُّنُوبِ وَوَضْعُ الْوُجْهِ عَلَى الْأَرْضِ كُلِّ يَوْمٍ إِعْظَامًا لِلَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ

امام رضا علیه السلام در جواب سوال محمد بن سنان فرمود: حکمت نماز، اقرار به ربوبیت خداوند و شریک نگرفتن برای اوست. ایستادن در پیشگاه جبروت الهی با خواری و بیچارگی، افتادگی و اعتراف و درخواست بخشش گناهان گذشته است. صورت بر خاک نهادن در هر روز برای بزرگداشت خداوند جل جلاله است. (من لایحضر الفقیه، ج ۱، ص ۲۴۱)

۲۲. ستون دین

۲۲. ستون دین

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نماز، پایه و ستون دین شماسست. (بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۸؛ مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص ۹۸)

ص: ۱۱

۲۳. نماز و پایه های دین

۲۳. نماز و پایه های دین

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ وَلَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالْوَلَايَةِ.

امام باقر علیه السلام فرمود: اسلام بر روی پنج پایه بنا شده است: نماز، زکات، روزه، حج، ولایت و به چیزی مثل ولایت دعوت نشده است. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۲، ص ۱۸)

۲۴. نسبت نماز به دین

۲۴. نسبت نماز به دین

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: جایگاه نماز در دین مثل جایگاه سر نسبت به بدن است. (نهج الفصاحه، ص ۷۷۸)

۲۵. نماز سیمای دین

۲۵. نماز سیمای دین

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : لِكُلِّ شَيْءٍ وَجْهٌ وَوَجْهُ دِينِكُمْ الصَّلَاةُ فَلَا يَشْتَبِهُنَّ أَحَدُكُمْ وَجْهَ دِينِكُمْ وَ لِكُلِّ شَيْءٍ أَنْفٌ وَ أَنْفُ الصَّلَاةِ التَّكْبِيرُ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: هر چیزی دارای سیمایی است، سیمای دین شما نماز است پس سیمای دین خود را با سبک شمردن نماز زشت نکنید و هر چیزی قله برتری دارد و قله برتر نماز تکبیر است. (بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۳۷۳؛ کافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۴)

۲۶. نماز مانند ستون خیمه دین

۲۶. نماز مانند ستون خیمه دین

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَثَلُ الصَّلَاةِ مَثَلُ عَمُودِ الْفُسْطَاطِ إِذَا ثَبَتَ الْعَمُودُ نَفَعَتِ الْأُطْنَابُ وَالْأَوْتَادُ وَالْغِشَاءُ وَإِذَا انْكَسَرَ الْعَمُودُ لَمْ يَنْفَعِ طُبُّهَا وَلَا وَتِدُهَا وَلَا غِشَاءُ.

ص: ۱۲

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: مثل نماز مانند مثل ستون خیمه است، هر گاه ستون ثابت باشد طناب‌ها و میخ‌ها و پرده‌ها ثابت و سودمند خواهند بود و هر گاه ستون بشکند و در هم فرو ریزد، نه میخ نافع است و نه ریسمان سودی دارد و نه پرده اثری خواهد داشت. (من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۱۱؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۳؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۱۸)

۲۷. برتری نماز بر حج

۲۷. برتری نماز بر حج

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ أَفْضَلَ مِنَ الْحَجِّ إِلَّا الصَّلَاةَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: به درستی که هیچ عملی بالاتر از حج نیست، مگر نماز. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۹؛ الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۴، ص ۲۵۴)

۲۸. نماز وسیله سنجش

۲۸. نماز وسیله سنجش

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ مِيزَانٌ فَمَنْ وَفَى اسْتَوْفَى.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نماز همچون ترازوست پس هر کس آن را تمام پردازد و حق آن را به جا آورد پاداش کامل می‌گیرد. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۷؛ من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۷؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۵)

۲۹. نماز شست و شو در چشمه زلال

۲۹. نماز شست و شو در چشمه زلال

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ إِنَّمَا مَنَزَلَةُ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ لِأُمَّتِي كَنَهْرٍ جَارٍ عَلَى بَابِ أَحَدِكُمْ فَمَا ظَنَّ أَحَدُكُمْ إِذَا كَانَ فِي جَسَدِهِ دُرٌّ ثُمَّ اغْتَسَلَ فِي ذَلِكَ النَّهْرِ خَمْسَ مَرَّاتٍ أَوْ كَانَ يَبْقَى فِي جَسَدِهِ دُرٌّ فَكَذَلِكَ وَاللَّهُ الصَّلَاةُ الْخَمْسُ لِأُمَّتِي.

ص: ۱۳

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ای علی! ارزش نمازهای پنج گانه برای امت من به نهر جاری گوارایی می ماند که بر در خانه هایتان روان است گمان شما چیست اگر در بدنتان آلودگی باشد و هر روز پنج بار خود را در زلال آن شست و شو دهید، آیا دیگر هیچ پلیدی باقی می ماند؟ پس به خدا قسم نمازهای پنج گانه برای امت من هم این چنین است. (تفسیر الصافی، ج ۲، ص ۴۷۶؛ بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۲۲۰)

۲۱۰. نماز ناظر بر اعمال

۲۱۰. نماز ناظر بر اعمال

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ تُنْتَظَرُ وَلَا تُنْتَظَرُ بِهَا.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: برای نماز باید انتظار کشید ولی نماز را معطل کار دیگر نباید کرد. (مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۱۸۵)

۲۱۱. ارزش نماز واجب

۲۱۱. ارزش نماز واجب

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَلَاةٌ فَرِيضَةٌ خَيْرٌ مِنْ عِشْرِينَ حَجَّةً.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز واجب بهتر از بیست حج مستحبی است. (من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۲۰۹؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۲۷)

۲۱۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله

۲۱۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَلَيْكَ بِالصَّلَاةِ، فَإِنَّ آخِرَ مَا أَوْصَى بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَحَثَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: بر تو باد به نماز! زیرا آخرین چیزی که رسول خدا صلی الله علیه و آله به آن سفارش نمود و انسان را بر انجام آن ترغیب نمود، نماز بود. (قرب الإسناد، ص ۳۶، وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۵؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۳۶)

ص: ۱۴

۲۱۳. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز

۲۱۳. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز

قَالَ اميرالمؤمنين على عليه السلام: اللَّهُ اللَّهُ فِي الصَّلَاةِ، فَإِنَّهَا خَيْرُ الْعَمَلِ وَإِنَّهَا عَمُودُ دِينِكُمْ.

امیر مومنان علی علیه السلام فرمود: خدا را، خدا را دربارہ نماز، کہ بہترین کردار و ستون دین شماسست. (من لا یحضرہ الفقیہ، ج ۴، ص ۱۹۰؛ نہج البلاغہ (صبحی الصالح)، ص ۴۲۲، تحف العقول، ص ۱۹۸)

۲۱۴. نماز آخرین وصیت انبیاء

۲۱۴. نماز آخرین وصیت انبیاء

قَالَ الصادق عليه السلام: أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الصَّلَاةُ وَهِيَ آخِرُ وَصَايَا الْأَنْبِيَاءِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا، محبوب ترین اعمال در نزد خداوند نماز است و آن آخرین وصیت پیامبران است. (الکافی (ط الاسلامیہ)، ج ۳، ص ۲۶۴؛ من لا یحضرہ الفقیہ، ج ۱، ص ۲۱۰؛ وسائل الشیعہ، ج ۴، ص ۳۸)

ص: ۱۵

۳. آثار و برکات نماز**اشاره**

۳. آثار و برکات نماز

زیر فصل ها

۳۱. تقرب به خدا

۳۲. کلید بهشت

۳۳. باقیات صالحات

۳۴. بخشش گناهان

۳۵. نگهبان الهی در زمین

۳۶. وسیله علو مقام

۳۷. انیس انسان در قبر

۳۸. جواز عبور از صراط

۳۹. عامل رستگاری

۳۱۰. وسیله قبولی اعمال

۳۱۱. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ

۳۱۲. گناه زدایی

۳۱۳. بهشت پاداش نماز

۳۱۴. راهیابی به درگاه خداوند

۳۱۵. کبر زدایی

۳۱۶. خانه اخلاص

۳۱۸. رفع عذاب

۳۱۹. وسیله خاموشی آتش

۳۲۰. دفع بلا به وسیله نماز گزار

۳۲۱. نماز، مانع عذاب

۳۲۲. برطرف شدن اندوه

۳۲۳. بهره مندی در گذشتگان از نماز نیابتی

۳۲۴. طلب حاجت بعد از نماز

۳۲۵. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

۳۲۶. سیاه شدن چهره شیطان

۳۲۷. حسادت شیطان بر نماز گزار

۳۲۸. نماز، عامل شکست شیطان

۳۲۹. نماز، عامل دوری شیطان

۳۱. تقرب به خدا

۳۱. تقرب به خدا

قَالَ الْكَاطِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَفْضَلُ مَا يَتَقَرَّبُ بِهِ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ بِهِ الصَّلَاةُ وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَتَرْكُ الْحَسَدِ وَالْعُجْبِ وَالْفَخْرِ.

امام کاظم علیه السلام فرمود: بهترین چیزی که بنده بعد از شناخت خدا به وسیله آن به درگاه الهی تقرب پیدا می کند، نماز است و نیکی به پدر و مادر و ترک حسد و عجب و فخر فروشی به دیگران. (تحف العقول، ص ۳۹۱؛ بحار الانوار، ج ۱، ص ۱۴۴)

۳۲. کلید بهشت

۳۲. کلید بهشت

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ الصَّلَاةُ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کلید بهشت نماز است. (نهج الفصاحه، ص ۴۸۶، ح ۱۵۸۸)

۳۳. باقیات صالحات

۳۳. باقیات صالحات

ادریس القمی قال: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ فَقَالَ هِيَ الصَّلَاةُ فَحَافِظُوا عَلَيْهَا.

ص: ۱۶

ادریس قمی می گوید: از امام صادق علیه السلام در مورد کارهای نیک ماندگار سؤال کردم. امام فرمود: آن نماز است، پس محافظت بر نماز کنید. (تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۳۲۷؛ بحار الانوار، ج ۸۰، ص ۴۴؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۹)

۳۴. بخشش گناهان

۳۴. بخشش گناهان

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ يَغْلَمُ مَا يَقُولُ فِيهِمَا انْصَرَفَ وَ لَيْسَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ ذَنْبٌ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس دو رکعت نماز بخواند و بداند چه می گوید، از نماز فارغ می شود، در حالی که میان او و میان خدای عز و جل گناهی نیست. (الکافی (ط - الإسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۲۴۰)

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي الْمَسْجِدِ نَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَصِيبْتُ ذَنْبًا فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَلَمَّا قَضَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الصَّلَاةَ قَامَ الرَّجُلُ فَأَعَادَ الْقَوْلَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَلَيْسَ قَدْ صِلَيْتَ مَعَنَا هَذِهِ الصَّلَاةَ وَ أَحْسَنْتَ لَهَا الطَّهُورَ قَالَ بَلَى قَالَ فَإِنَّهَا كَفَّارَةٌ ذَنْبِكَ.

امام علی علیه السلام فرمود: همراه پیامبر صلی الله علیه و آله در مسجد به انتظار نماز نشسته بودیم که مردی آمد و گفت یا رسول الله من گناهی انجام دادم پیامبر صلی الله علیه و آله به او توجهی نکرد و نماز را اقامه کرد بعد از نماز دوباره مرد بلند شد و گفته اش را تکرار کرد پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: آیا وضو نگرفتی و با نماز نخواندی؟ مرد فرمود: آری، پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: همانا آن کفارۀ گناهان است. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۳۱۹)

ص: ۱۷

۳۵. نکهبان الهی در زمین

۳۵. نکهبان الهی در زمین

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اعْلَمَنَّ أَنَّ الصَّلَاةَ حُجْرَهُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ مَا أُدْرِكَ مِنْ نَفْعِ صَلَاتِهِ فَلْيَنْظُرْ فَإِنْ كَانَتْ صَلَاتُهُ حُجْرَتَهُ عَنِ الْفَوَاحِشِ وَالْمُنْكَرِ فَإِنَّمَا أُدْرِكَ مِنْ نَفْعِهَا بِقَدْرِ مَا احْتَجَزَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: توجه داشته باش نماز بازدارنده الهی در زمین است، پس هر کس که میل دارد بداند از نماز چه نفعی برده است باید در خود بنگرد، اگر نمازش او را از انجام اعمال زشت و نواهی الهی و کردار ناپسند، بازداشته باشد، پس به همان اندازه که جلوی او را گرفته از نمازش بهره برده است. (معانی الاخبار، ص ۲۳۷؛ بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۹۹؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۴۷۶)

۳۶. وسیله علو مقام

۳۶. وسیله علو مقام

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: بِالصَّلَاةِ يَبْلُغُ الْعَبْدُ إِلَى الدَّرَجَةِ الْعُلْيَا.

۳۷. انیس انسان در قبر

۳۷. انیس انسان در قبر

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ... أُنْسٌ فِي قَبْرِهِ وَفِرَاشٌ تَحْتَ جَنْبِهِ وَجَوَابٌ لِمُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز مونس (نماز گزار) در قبر، فراش نیکو در زیرش، و پاسخ نماز گزار برای منکر و منکر می باشد. (خصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

۳۸. جواز عبور از صراط

۳۸. جواز عبور از صراط

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تَكُونُ صَلَاتُهُ الْعَبْدِ عِنْدَ الْمَحْشَرِ تَاجًا عَلَى رَأْسِهِ وَنُورًا عَلَى وَجْهِهِ وَلِيَاسًا عَلَى يَدَيْهِ وَسِتْرًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ وَحُجَّةً بَيْنَهُ وَبَيْنَ الرَّبِّ جَلَّ جَلَالُهُ وَنَجَاةً لِيَدَيْهِ مِنَ النَّارِ وَجَوَازًا عَلَى الصِّرَاطِ وَمِفْتَاحًا لِلْجَنَّةِ.

ص: ۱۸

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: در روز رستاخیز نماز بنده تاجی است بر سر او و نوری است بر روی او و جامه ای است بر تن او و پرده ای است میان او و آتش و حجتی است میان او و پروردگار جل جلاله و باعث رهایی تن او است از دوزخ و سبب گذشتن او از پل صراط است و کلید بهشت است. (خصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

۳۹. عامل رستگاری

۳۹. عامل رستگاری

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُنْجِيَاتُ إِطْعَامُ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءُ السَّلَامِ وَالصَّلَاةُ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ.

امام صادق علیه السلام فرمود: کارهای نجات بخش عبارتند از: اطعام دادن، آشکارا سلام کردن و نماز شب خواندن در حالی که مردم آرمیده اند. (المحاسن، ج ۲، ص ۳۸۷؛ الکافی (ط - الإسلامیه)، ج ۴، ص ۵۱؛ من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۶۴)

۳۱۰. وسیله قبولی اعمال

۳۱۰. وسیله قبولی اعمال

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ... إِجَابَةٌ لِلدُّعَاءِ وَقَبُولٌ لِلْأَعْمَالِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز موجب اجابت دعا و قبولی اعمال است. (الخصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ عَلَى الصَّلَاةِ فَإِذَا قُبِلَتْ قُبِلَ مِنْهُ سَائِرُ عَمَلِهِ وَإِذَا رُدَّتْ عَلَيْهِ رُدَّ عَلَيْهِ سَائِرُ عَمَلِهِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نخستین چیزی که از بنده بازخواست می شود نماز است. پس اگر پذیرفته شد بقیه اعمال هم پذیرفته می شود و اگر پذیرفته نشد بقیه اعمالش هم پذیرفته نمی شود. (من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸)

ص: ۱۹

۳۱۱. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ

۳۱۱. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ يَدْفَعُ الشَّيْطَانَ عَنِ الْمُحَافِظِ عَلَى الصَّلَاةِ وَيُلْقِنُهُ شَهَادَةَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فِي تِلْكَ الْحَالَةِ الْعَظِيمَةِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا «ملک الموت» شیطان را در دم مرگ از کسی که حافظ نماز است، دور می کند و شهادت بر وحدانیت خدا و رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله را در هنگام هولناک مرگ به او تلقین می کند (توفیق شهادتین و مرگ با ایمان پیدا می کند). (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۹؛ من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۳۷)

۳۱۲. گناه زدایی

۳۱۲. گناه زدایی

قَالَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَإِنَّهَا لَتُنْحَتُ الذُّنُوبَ حَتَّى الْوَرَقِ وَتُطْلَقُهَا إِطْلَاقَ الرَّبَقِ.

امام علی علیه السلام فرمود: همانا نماز، گناهان را چونان برگ های پاییزی فرو می ریزد، و غل و زنجیر گناهان را از گردن ها می گشاید. (نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۳۱۶؛ بحار الانوار، ج ۳۳، ص ۴۴۹)

۳۱۳. بهشت پاداش نماز

۳۱۳. بهشت پاداش نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ إِنَّ رَبُّكُمْ يَقُولُ إِنَّ هَذِهِ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسَ الْمَفْرُوضَاتِ مَنْ صَامَ لَهَا لَوْ قَتَلَتْهَا وَحَافِظَ عَلَيْهَا لَقِيَنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَهُ عِنْدِي عَهْدٌ أُدْخِلُهُ بِهِ الْجَنَّةَ - وَمَنْ لَمْ يُصَلِّ لَهَا لَوْ قَتَلَتْهَا وَلَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهَا فَذَاكَ إِلَيَّ إِنَّ شِئْتَ عَذَّبْتُهُ وَإِنْ شِئْتَ غَفَرْتُ لَهُ.

ص: ۲۰

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: همانا پروردگار شما می فرماید: این نمازهای واجب پنج گانه را هر کس در اوقات خاص آن به جا آورد و مراقب اوقات (و سایر شرایط واجبه و مستحبه) آن باشد روز قیامت مرا در حالی ملاقات خواهد کرد که برای او در نزد من پیمان نامه و سندی است که به موجب آن او را داخل بهشت سازم، و هر کس آن نمازها را در وقت معین خودش بجا نیاورد و بر آن مراقبت ننماید (دیگر پیمان و تعهدی برایش وجود ندارد بلکه) موضوع به لطف و اراده من مربوط است اگر بخواهم، او را عقوبت کنم و اگر بخواهم، از وی درگذرم. (من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۱۸)

۱۴. ۳. راهیابی به درگاه خداوند

۱۴. ۳. راهیابی به درگاه خداوند

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّكَ مَا دُمْتَ فِي الصَّلَاةِ فَإِنَّكَ تَقْرَعُ بَابَ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ وَمَنْ يُكْثِرُ قَرَعَ بَابِ الْمَلِكِ يُفْتَحَ لَهُ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ای ابوذر! تا هنگامی که در نماز هستی درب خانه خداوندی که ملک جبار است را می کوبی، و هر کس درب خانه ملک را بسیار بکوبد، به رویش باز می شود. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۳؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۹۶)

۱۵. ۳. کبر زدایی

۱۵. ۳. کبر زدایی

قَالَ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ عَلَيْهَا السَّلَامُ: فَفَرَضَ اللَّهُ... الصَّلَاةَ تَنْزِيهَا عَنِ الْكِبَرِ.

فاطمه زهرا علیها السلام فرمود: خداوند نماز را جهت دوری شما از کبر و خودپسندی مقرر فرمود. (من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۶۸؛ بحارالانوار، ج ۲۹، ص ۲۴۱)

ص: ۲۱

۱۶.۳. خانه اخلاص

۱۶.۳. خانه اخلاص

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الصَّلَاةُ بَيْتُ الْإِخْلَاصِ وَتَنْزِيَهُ عَنِ الْكِبَرِ.

امام باقر علیه السلام فرمود: نماز (حقیقی) خانه اخلاص و موجب دوری از کبر است. (بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۸۳)

۱۸.۳. رفع عذاب

۱۸.۳. رفع عذاب

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ صَلَاةً وَاحِدَةً لَمْ يُعَذِّبْهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: اگر خداوند از کسی یک نماز را قبول کند، او را عذاب نخواهد کرد. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۳)

۱۹.۳. وسیله خاموشی آتش

۱۹.۳. وسیله خاموشی آتش

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ صِلْمَةٍ يَحْضُرُ وَقْتَهَا إِلَّا نَادَى مَلَكٌ بَيْنَ يَدَيْ النَّاسِ أَيُّهَا النَّاسُ قُومُوا إِلَيَّ نِيرَانِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ فَأَطْفِئُوهَا بِصَلَاتِكُمْ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: هیچ نمازی نیست که وقت بجا آوردن آن فرا رسد مگر آنکه فرشته ای در برابر مردم فریاد می کند: ای مردم برخیزید و به آتشی که (به سبب ارتکاب گناهان) بر پشت های خود افروخته اید بنگرید، پس شعله آن آتش ها را به یاری نمازهایتان فرو نشانید. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۹)

۲۰.۳. دفع بلا به وسیله نماز گزار

۲۰.۳. دفع بلا به وسیله نماز گزار

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ بِمَنْ يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا عَمَّنْ لَا يُصَلِّي مِنْ شِيعَتِنَا، وَلَوْ أَجْمَعُوا عَلَى تَرْكِ الصَّلَاةِ لَهَلَكُوا.

ص: ۲۲

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا خداوند به وسیله شیعیانی که نماز به جا می آورند، از شیعیان بی نماز (بلا) را دفع می کند، ولی اگر همه تارک نماز بودند، هر آینه همه هلاک می شدند. (وسائل الشیعه، ج ۱، ص ۲۸؛ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۳۵)

۳۲۱. نماز، مانع عذاب

۳۲۱. نماز، مانع عذاب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي قَدِ اخْتَوَشَتْهُ مَلَائِكَةُ الْعَذَابِ فَجَاءَتْهُ صَلَاتُهُ فَمَنْعَتْهُ مِنْهُمْ.

پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله فرمودند: در خواب دیدم مردی از امتم که ملائکه عذاب او را محاصره کرده بودند در این حال نمازش آمد و مانع از عذابش شد. (امالی، ص ۲۳۱؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۸۸؛ بحار الانوار، ج ۷، ص ۲۹۰)

۳۲۲. برطرف شدن اندوه

۳۲۲. برطرف شدن اندوه

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ إِذَا دَخَلَ عَلَيْهِ غَمٌّ مِنْ غُمُومِ الدُّنْيَا أَنْ يَتَوَضَّأَ ثُمَّ يَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَيُرْكَعَ رَكْعَتَيْنِ، يَدْعُو اللَّهَ فِيهِمَا أَمَا سَمِعْتَ اللَّهَ يَقُولُ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: چه مانعی دارد که چون یکی از شما غم و اندوهی از غم های دنیا بر او در آمد، وضو بگیرد و به مسجد برود و دو رکعت نماز بخواند و برای رفع اندوه خود خدا را بخواند. مگر نشنیده ای که خدا می فرماید: واستعينوا بالصبر والصلاة؛ از صبر و نماز کمک بجوید. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۱۳۹، ح ۳۱؛ بحار الانوار، ج ۶۶، ص ۳۴۲)

ص: ۲۳

۳۲۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی

۳۲۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَدْخُلُ عَلَى الْمَيِّتِ فِي قَبْرِهِ الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالْحَجُّ وَالصَّدَقَةُ وَالْبِرُّ وَالِدُّعَاءُ وَيُكْتَبُ أَجْرُهُ لِلَّذِي يَفْعَلُهُ وَ لِلْمَيِّتِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز و روزه و صدقه و نیکی و دعا برای میت در قبر او داخل می شود، و اجر و پاداش این امور برای میت و آن کسی که آن را انجام می دهد، نوشته می شود. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۸۵؛ بحارالانوار، ج ۸۲، ص ۶۲)

۳۲۴. طلب حاجت بعد از نماز

۳۲۴. طلب حاجت بعد از نماز

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنْ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَرَضَ عَلَيْكُمُ الصَّلَاةَ فِي أَحَبِّ الْأَوْقَاتِ إِلَيْهِ فَاسْئَلُوا اللَّهَ حَوَائِجِكُمْ عَقِيبَ فَرَائِضِكُمْ.

امام صادق علیه السلام فرمود: به درستی که خداوند نمازهای واجب را در محبوب ترین اوقات واجب کرد، پس حاجات خود را بعد از نمازهایتان بخواهید. (بحارالانوار، ج ۸۲، ص ۳۲۴)

۳۲۵. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

۳۲۵. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

قَالَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَلْصَلَاةُ حِصْنٌ مِنْ سَطَوَاتِ الشَّيْطَانِ.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز قلعه و دژ محکمی است که نماز گزار را از حملات شیطان نگاه می دارد. (غررالحکم و دررالکلم، ص ۱۲۹، ش ح ۲۲۳۶)

۳۲۶. سیاه شدن چهره شیطان

۳۲۶. سیاه شدن چهره شیطان

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلصَّلَاةُ تُسَوِّدُ وَجْهَ الشَّيْطَانِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز چهره شیطان را سیاه می کند. (نهج الفصاحه، ص ۵۵۰)

ص: ۲۴

۳۲۷. حسادت شیطان بر نمازگزار

۳۲۷. حسادت شیطان بر نمازگزار

قَالَ اميرالمؤمنين علي عليه السلام: إِذَا قَامَ الرَّجُلُ إِلَى الصَّلَاةِ أَقْبَلَ إِلَيْهِ إِبْلِيسُ يَنْظُرُ إِلَيْهِ حَسَدًا لِمَا يَرَى مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ الَّتِي تَغْشَاهُ.

امام علی علیه السلام فرمود: هنگامی که کسی به نماز برمی خیزد، شیطان می آید و به نظر حسادت به او نگاه می کند؛ زیرا می بیند که رحمت خدا او را فرا گرفته است. (خصال، ج ۲، ص ۶۳۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷؛ تحف العقول، ص ۱۲۲)

۳۲۸. نماز، عامل شکست شیطان

۳۲۸. نماز، عامل شکست شیطان

قَالَ المهدي عليه السلام: فَمَا أُرْغِمَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ فَصَلَّاهَا وَ أُرْغِمَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ.

امام مهدی علیه السلام فرمود: هیچ چیز مثل نماز بینی شیطان را به خاک نمی مالد و او را خوار نمی کند، پس نماز بخوان و بینی شیطان را به خاک بمال. (من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۴۹۸؛ بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۲)

۳۲۹. نماز، عامل دوری شیطان

۳۲۹. نماز، عامل دوری شیطان

قَالَ النبي صلى الله عليه وآله: لَمَا يَزَالُ الشَّيْطَانُ دَعَرَ مِنَ الْمُؤْمِنِ مَا حَافَظَ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ فَإِذَا ضَعِيَ عَنْهُنَّ تَجَرَّأَ عَلَيْهِ وَ أَوْقَعَهُ فِي الْعُظَائِمِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: شیطان همواره از انسان مؤمن بیمناک است، تا زمانی که نمازهای پنج گانه را حفاظت و مراقبت می کند. و هنگامی که حق نمازها را تباه کرد، شیطان نسبت به او جرأت می یابد و او را دچار گرفتاری های بزرگ می کند. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۸؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲؛ بحارالانوار ج ۸۰، ص ۱۴)

ص: ۲۵

۴. شرایط قبولی نماز**اشاره**

۴. شرایط قبولی نماز

زیر فصل ها

۴۱. نشانه قبولی نماز

۴۲. ورع شرط قبولی نماز

۴۳. غیبت، مانع قبولی نماز

۴۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز

۴۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز

۴۶. نماز و زکات

۴۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز

۴۸. پنج چیز مانع قبولی نماز

۴۱. نشانه قبولی نماز

۴۱. نشانه قبولی نماز

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ أَوْ قَبِلَتْ صِيْلَاتُهُ أَمْ لَمْ تُقْبَلْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ مَنَعَتْهُ صِيْلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ فَبَقَدَرٍ مَا مَنَعَتْهُ قَبِلَتْ مِنْهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس دوست دارد بداند نمازش قبول شده یا نه، ببیند که آیا نمازش او را از گناه و زشتی باز داشته یا نه؟ پس به هر قدر که نمازش او را از گناه باز داشته به همان اندازه نمازش قبول شده است. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۱۹۸)

۴۲. ورع شرط قبولی نماز

۴۲. ورع شرط قبولی نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ لَوْ صَلَّيْتُمْ حَتَّى تَكُونُوا كَالْحَنَائِيَا وَصُمْتُمْ حَتَّى تَكُونُوا كَالْأَوْتَارِ مَا يَنْفَعُكُمْ ذَلِكَ إِلَّا بِوَرَعٍ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: اگر آن قدر نماز بخوانید تا همچون کمان خم شوید، و آن قدر روزه بگیرید تا همچون زه کمان شوید، فایده برایتان ندارد و خدا از شما قبول نمی کند، مگر اینکه با ورع و پارسا باشید. (مکارم الأخلاق، ص ۴۶۸؛ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۷)

ص: ۲۶

۴۳. غیبت، مانع قبولی نماز

۴۳. غیبت، مانع قبولی نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ اغْتَابَ مُسْلِمًا أَوْ مُسْلِمَةً لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ تَعَالَى صَلَاتَهُ وَلَا صِيَامَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا إِلَّا أَنْ يَغْفِرَ لَهُ صَاحِبُهُ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس غیبت مرد یا زن مسلمانی را کند، تا چهل شبانه روز نماز و روزه اش ثوابی ندارد، مگر اینکه غیبت شونده او را ببخشد. (بحارالانوار، ج ۷۲، ص ۲۵۸)

۴۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز

۴۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ نَظَرَ إِلَى أَبِيهِ نَظْرَ مَاقِتٍ وَهُمَا ظَالِمَانِ لَهُ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که به پدر و مادر نگاه تند و خشم آلود کند، اگر چه پدر و مادر به وی ستم کرده باشند، خداوند نمازش را قبول نمی کند. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۲، ص ۳۴۹)

۴۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز

۴۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً حَرَامًا لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صِيَامُهُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَ لَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوُهُ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا وَ كُلُّ لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ فَالنَّارُ أَوْلَى.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که لقمه حرام بخورد، تا چهل شب نماز او ثواب ندارد و دعای وی نیز تا چهل روز به اجابت نمی رسد و هر گوشتی بر بدنش برآید آتش بر آن سزاوارتر است. (بحارالانوار، ج ۶۳، ص ۳۱۴)

۴۶. نماز و زکات

۴۶. نماز و زکات

قَالَ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ صَلَّى وَ لَمْ يُزَكِّ لَمْ تُقْبَلْ صَلَاتُهُ.

امام رضا علیه السلام فرمود: هر کس نماز بخواند، ولی زکات نپردازد، نمازش پذیرفته نیست. (بحارالانوار، ج ۹۳، ص ۱۲؛ خصال، ج ۱، ص ۱۵۶)

ص: ۲۷

۴۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز

۴۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كَانَ لَهُ امْرَأَةٌ تُؤْذِيهِ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ صَلَاتَهَا وَلَا حَسَنَةً مِنْ عَمَلِهَا حَتَّى تُعِينَهُ وَتُرْضِيَهُ وَإِنْ صَامَتِ الدَّهْرَ وَقَامَتْ وَأَعْتَقَتِ الرَّقَابَ وَأَنْفَقَتِ الْأَمْوَالَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَكَانَتْ أَوَّلَ مَنْ يَرِدُ النَّارَ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَى الرَّجُلِ مِثْلُ ذَلِكَ مِنَ الْوِزْرِ وَالْعَذَابِ إِذَا كَانَ لَهَا مُؤْذِيًا.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که شوهر خود را بیازارد، خداوند نماز و اعمال نیک او را نمی پذیرد و اول کسی است که وارد آتش می شود، گرچه همیشه روزه دار باشد و شب ها عبادت کند و بنده آزاد کند و در راه خدا انفاق کند مگر آن که به کمک او پردازد و رضایتش را جلب کند، سپس رسول گرامی اسلام فرمود: البته شوهر نیز دارای همین نوع از عقاب است، در صورتی که همسر خویش را بیازارد و به او ظلم روا دارد. (وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۱۶۳؛ بحار الانوار، ج ۷۳، ص ۳۶۳)

۴۸. پنج چیز مانع قبولی نماز

۴۸. پنج چیز مانع قبولی نماز

قَالَ الرَّسُولُ اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ خَمْسَةٍ نَفَرٍ الْأَبْقَى مِنْ سَيِّدِهِ وَامْرَأَةٌ لَا يَرْضَى عَنْهَا زَوْجُهَا وَمُدْمِنِ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ وَالْأَكِلُ الرَّبَا.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند نماز پنج گروه را ثواب نمی دهد اگرچه باید نماز بخوانند: ۱. بنده ای که از نزد مولای خود فرار کرده است؛ ۲. زنی که شوهرش از وی راضی نیست؛ ۳. شراب خوار و دائم الخمر؛ ۴. کسی که عاق والدین شده است. ۵. رباخوار. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۳، ص ۳۳۲)

ص: ۲۸

۵. شرایط کمال نماز**اشاره**

۵. شرایط کمال نماز

زیر فصل ها

۵.۱. نماز ناقص

۵.۲. خشوع زینت نماز

۵.۳. اثر حضور قلب

۵.۴. حضور قلب و آمرزش گناهان

۵.۵. آمادگی کامل برای نماز

۵.۶. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت

۵.۷. دزدترین مردم

۵.۸. نتیجه سبک شمردن نماز

۵.۱. نماز ناقص

۵.۱. نماز ناقص

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : وَ لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا يُتِمُّ رُكُوعَهَا وَ سُجُودَهَا.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که رکوع و سجده نماز را نیکو انجام نمی دهد، نمازش کامل نیست. (بحارالانوار، ج ۶۹، ص ۱۹۸؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۳۶)

۵.۲. خشوع زینت نماز

۵.۲. خشوع زینت نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : الْخُشُوعُ زِينَةُ الصَّلَاةِ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: خشوع، زینت نماز است. (کنزالفوائد، ج ۱، ص ۲۹۹؛ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۱۳۱)

۵۳. اثر حضور قلب

۵۳. اثر حضور قلب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا قَامَ الْعَبْدُ إِلَى الصَّلَاةِ فَكَانَ هَوَاهُ وَقَلْبُهُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى انْصَرَفَ كَيَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که انسان برای نماز می ایستد، اگر همه توجه اش و قلبش به سوی خدا باشد، نمازش

ص: ۲۹

تمام می شود، در حالی که مثل روزی است که پاک به دنیا آمده است. (بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۶۱)

۵۴. حضور قلب و آمرزش گناهان

۵۴. حضور قلب و آمرزش گناهان

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ وَلَمْ يُحَدِّثْ فِيهِمَا نَفْسَهُ بِشَيْءٍ مِنْ أُمُورِ الدُّنْيَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت، قلب خود را به چیزی از امور دنیا مشغول نکند، خداوند گناهانش را می آمرزد. (بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۴۹)

۵۵. آمادگی کامل برای نماز

۵۵. آمادگی کامل برای نماز

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَقُمْ إِلَى الصَّلَاةِ مُتَكَاسِلًا وَلَا مُتَنَاعِسًا وَلَا مُتَتَاكِلًا فَإِنَّهَا مِنْ خِلَالِ النَّفَاقِ.

امام باقر علیه السلام فرمود: در حال کسالت و خواب آلودگی و سنگینی به نماز نایست. چون از نشانه های نفاق است. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۹۹؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۰۲)

۵۶. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت

۵۶. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّهُ لَا يَنَالُ شَفَاعَتَنَا مَنْ اسْتَحَفَّ بِالصَّلَاةِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس نماز را سبک بشمارد، به شفاعت ما دست نخواهد یافت. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۲۵، ص ۳۲۹)

۵۷. دزدترین مردم

۵۷. دزدترین مردم

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَشْرَقُ النَّاسِ الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ تُلْفٌ كَمَا يُلْفُ الثُّوبُ الْخَلْقُ فَيُضْرَبُ بِهَا وَجْهُهُ.

ص: ۳۰

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: دزدترین مردم کسی است که (به خاطر سرعت و شتابزدگی) از نماز خود می‌کاهد، نماز چنین انسانی همچون جامه مندرسی در هم پیچیده شده، به صورت او پرتاب می‌شود. (وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۵۱)

۵۸. نتیجه سبک شمردن نماز

۵۸. نتیجه سبک شمردن نماز

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا قَامَ الْعَبْدُ فِي الصَّلَاةِ فَخَفَّفَ صِيْلَاتَهُ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ أَمَا تَرَوْنَ إِلَىٰ عِبْدِي كَأَنَّهُ يَرَىٰ أَنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِهِ يَبْدُ عَيْرِي أَمَا يَعْلَمُ أَنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِهِ بِيَدِي.

امام صادق علیه السلام فرمود: هرگاه بنده برای نماز به پا خیزد و نمازش را سبک ادا کند، خداوند به فرشتگان خود می‌فرماید: آیا به بنده من نمی‌نگرید که گویا برآوردن حاجت هایش را به دست دیگری غیر از من می‌بیند آیا نمی‌داند که برآوردن حوائج او به دست من است. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۹؛ تهذیب الاحکام، ج ۱، ص ۲۴۰)

ص: ۳۱

۶. نماز اول وقت**اشاره**

۶. نماز اول وقت

زیر فصل ها

۶۱. امتحان شیعه با نماز اول وقت

۶۲. محرومیت از شفاعت

۶۳. توصیه به نماز اول وقت

۶۴. ارزش نماز اول وقت

۶۵. مراقبت بر اوقات نماز

۶۶. محبوبیت نماز اول وقت

۶۷. ثواب نماز صبح در اول وقت

۶۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین

۱. ۶. امتحان شیعه با نماز اول وقت

۶۱. امتحان شیعه با نماز اول وقت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : اِمْتَحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافِظَتُهُمْ عَلَيْهَا وَ عِنْدَ اَسْرَارِهِمْ كَيْفَ حِفْظُهُمْ لَهَا عِنْدَ عَدُوِّنَا وَ اِلَى اَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مَوَاسَاتُهُمْ لِاِخْوَانِهِمْ فِيهَا.

امام صادق علیه السلام فرمود: شیعیان ما را در سه چیز آزمایش کنید: در اوقات نماز که تا چه اندازه مراقبت آنها را دارند و در اسرار مذهبی که چگونه آنها را از دشمنان ما حفظ می کنند و در ثروتشان که با برادران دینی خود تا چه مقدار کمک و همراهی می کنند. (خصال، ج ۱، ص ۱۰۳؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۱۲؛ بحار الانوار، ج ۸۰ ص ۲۲)

۲. ۶. محرومیت از شفاعت

۶۲. محرومیت از شفاعت

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : لَا يَنْتَالُ شَفَاعَتِي مَنْ أَخَّرَ الصَّلَاةَ بَعْدَ وَقْتِهَا.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد، فردای قیامت به شفاعت من نخواهد رسید.
(المحاسن، ج ۱، ص ۸۰؛ بحار الانوار، ج ۸۰، ص ۲۰)

ص: ۳۲

۶۳. توصیه به نماز اول وقت

۶۳. توصیه به نماز اول وقت

قَالَ اميرالمؤمنين على عليه السلام: صَلِّ الصَّلَاةَ لَوْ قَتَلَتْهَا الْمُؤَقَّتِ لَهَا وَلَا تُعَجِّلْ وَقْتَهَا لِفَرَاغٍ وَلَا تُؤَخِّرْهَا عَنْ وَقْتِهَا لِاسْتِغَالٍ وَاعْلَمْ أَنَّ كُلَّ شَيْءٍ مِنْ عَمَلِكَ تَبِعَ لِصَلَاتِكَ.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز را در وقت مقرر آن به جای آور، و به خاطر فراغت نماز را جلو نینداز و به علت اشتغال آن را به تأخیر میفکن، و بدان که همه اعمال تو بسته به نماز توست. (نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۳۸۴؛ شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۱۵، ص ۱۶۴)

۶۴. ارزش نماز اول وقت

۶۴. ارزش نماز اول وقت

قَالَ الباقر عليه السلام: هَذِهِ الْفَرِيضَةُ مَنْ صَلَّى لَوْ قَتَلَتْهَا عَارِفًا بِحَقِّهَا لَا يُؤْتِرُ عَلَيْهَا غَيْرَهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً لَا يُعَذِّبُهُ وَمَنْ صَلَّى لَغَيْرِ وَقْتِهَا مُؤْتِرًا عَلَيْهَا غَيْرَهَا فَإِنَّ ذَلِكَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ.

امام باقر علیه السلام فرمود: این نماز واجب را هر کس آن را در وقتش بخواند و حقتش را بداند و کاری را بر آن مقدم ندارد خداوند بی گناهی را می نویسد و عذابش نمی کند و هر کس در غیر وقتش بخواند و کارهای دیگر را بر آن مقدم کند سرانجامش با خداست اگر خواست می آمرزد و اگر خواست عذاب می کند. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۱۴)

۶۵. مراقبت بر اوقات نماز

۶۵. مراقبت بر اوقات نماز

قَالَ الرضا عليه السلام: حَافِظُوا عَلَيَّ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ فَإِنَّ الْعَبْدَ لَا يَأْمَنُ الْحَوَادِثَ.

امام رضا علیه السلام فرمود: مراقب وقت های نماز باشید (که تا وقتش فرا رسید انجام دهید) چرا که انسان از حوادثی که مانع

ص: ۳۳

انجام نماز در وقت گردد، ایمن نیست. (الفقه المنسوب إلى رضا عليه السلام، ص ۱۰۰؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۲۰)

۶۶. محبوبیت نماز اول وقت

۶۶. محبوبیت نماز اول وقت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الصَّلَاةُ لَوْ قَتَلَهَا وَبُرِّ الْوَالِدَيْنِ وَالْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

به امام صادق علیه السلام عرض کردم کدام اعمال از همه بهتر است امام صادق علیه السلام فرمود: بهترین اعمال نزد خداوند، نماز اول وقت است، پس از آن نیکی بر پدر و مادر، و سپس جهاد در راه خدا است. (بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۴۵؛ وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۱۹)

۶۷. ثواب نماز صبح در اول وقت

۶۷. ثواب نماز صبح در اول وقت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَإِذَا صَلَّى الْعَبْدُ صَلَاةَ الصُّبْحِ مَعَ طُلُوعِ الْفَجْرِ أُثْبِتَتْ لَهُ مَرَّتَيْنِ اثْبَتَهَا مَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلَائِكَةُ النَّهَارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: پس هرگاه بنده خدا نماز صبح را با طلوع فجر به جای آورد دو مرتبه برای او ثواب نوشته می شود، هم فرشته صبح و هم فرشته شب می نویسند. (بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۹۹؛ الکافی (ط دارالحدیث)، ج ۶، ص ۲۸۳)

۶۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین

۶۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ حَافِظٌ عَلَى الصَّلَاةِ الْمَفْرُوضَةِ فَصَلَّاهَا لَوْ قَتَلَهَا فَلَيْسَ هَذَا مِنَ الْغَافِلِينَ.

امام باقر علیه السلام فرمود: هر مؤمنی محافظت بر نمازش نماید، و او را در وقتش به جا آورد، از انسان های غافل شمرده نمی شود. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۷۹)

ص: ۳۴

۷. عواقب ترک نماز**اشاره**

۷. عواقب ترک نماز

زیر فصل ها

۷.۱. ترک نماز باعث حبط عمل

۷.۲. فاصله کفر و ایمان

۷.۳. بیزاری از تارک الصلوه

۷.۴. درخواست بی نماز در برزخ

۷.۱. ترک نماز باعث حبط عمل

۷.۱. ترک نماز باعث حبط عمل

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَرَكَ صَلَاتَهُ حَتَّى تَفُوتَهُ مِنْ غَيْرِ عُدْرٍ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که نمازش را بدون عذر ترک کند (نخواند) تا وقت آن بگذرد، عمل نیک گذشته اش نابود می شود. (بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۳)

۷.۲. فاصله کفر و ایمان

۷.۲. فاصله کفر و ایمان

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: بَيْنَ الْعَبْدِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: فاصله کفر و بندگی ترک نماز است. (بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۲)

۷.۳. بیزاری از تارک الصلوه

۷.۳. بیزاری از تارک الصلوه

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْصِنِي فَقَالَ لَا تَدَعِ الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدًا فَإِنَّ مَنْ تَرَكَهَا مُتَعَمِّدًا فَقَدْ بَرَّتْ مِنْهُ مِلَّةُ الْإِسْلَامِ.

ص: ۳۵

امام صادق علیه السلام فرمود: مردی پیش رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: یا رسول الله! مرا نصیحتی بفرمایید، حضرت فرمود: نماز را عمداً رها مکن، زیرا کسی که عمداً نماز را ترک کند ملت اسلام از او بیزار است. (الکافی ط - الإسلامیه)، ج ۳، ص ۴۸۸؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۴۲)

۷۴. درخواست بی نماز در برزخ

۷۴. درخواست بی نماز در برزخ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ تَارِكُ الصَّلَاةِ يَسْئَلُ الرَّجْعَةَ إِلَى الدُّنْيَا.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: یا علی در عالم برزخ بی نماز درخواست می کند به دنیا برگردد. (بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۵۸)

ص: ۳۶

۸. فضائل اذان**اشاره**

۸. فضائل اذان

زیر فصل ها

۱. آثار اذان و اقامه

۲. سربلندی اذان گویان در قیامت

۳. ثواب اذان گو

۱. آثار اذان و اقامه

۱. آثار اذان و اقامه

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ مَنْ صَلَّى بِأَذَانٍ وَإِقَامَةٍ صَلَّى خَلْفَهُ صَفَّانِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَمَنْ صَلَّى بِإِقَامَةٍ بغيرِ أَذَانٍ صَلَّى خَلْفَهُ صَفٌّ وَاحِدٌ وَحَدَّ الصَّفِّ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس که نماز را با اذان و اقامه بخواند، دو صف از فرشتگان در پشت سرش نماز می گزارند، و کسی که نماز را با اقامه تنها بخواند یک صف از فرشتگان در پشت سرش نماز می خوانند و اندازه صف به قدر میان مشرق و مغرب است. (من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۲۸۷؛ بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۴۷)

۲. سربلندی اذان گویان در قیامت

۲. سربلندی اذان گویان در قیامت

قَالَ اميرالمؤمنين عليه السلام: يُحْشَرُ الْمُؤَدِّثُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ طَوَالَ الْأَعْنَاقِ.

امیرمؤمنان علی علیه السلام فرمود: اذان گویان، روز قیامت با سرافرازی محشور می شوند. (المحاسن، ج ۱، ص ۴۹؛ بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۴۹)

ص: ۳۷

۳۸. ثواب اذان گو

۳۸. ثواب اذان گو

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مِثْلُ صَوْتِهِ فِي السَّمَاءِ وَمِثْلُ بَصِيرَتِهِ وَيُصَيِّدُ لَهُ كُلُّ رَطْبٍ وَيَأْبِسُ سِجْمَهُ [مَعَهُ] وَلَهُ مِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي فِي مَسْجِدِهِ سَهْمٌ وَمِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي بِصَوْتِهِ حَسَنَةٌ.

امام باقر علیه السلام فرمود: خداوند مؤذن را به اندازه ای که چشمش می بیند و صدایش در آسمان می پیچد می آمرزد، هر خشک و تری که آواز او را می شنود او را تصدیق می کند، و از ثواب هر کس که با او در مسجد نماز گزارد سهمی نصیب او شود و به عدد هر کس که به بانگ او (در غیر مسجد) نماز بخواند حسنه ای برای اوست. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۸۵)

ص: ۳۸

۹. نماز جماعت**اشاره**

۹. نماز جماعت

زیر فصل ها

۹.۱. فلسفه نماز جماعت

۹.۲. خوش گمانی به نماز گزار به جماعت

۹.۳. صف جهاد و صف جماعت

۹.۴. اهتمام به نماز جماعت

۹.۵. فضیلت نماز جماعت

۹.۶. مداومت بر نماز جماعت

۹.۷. استجابیت دعا بعد از نماز جماعت

۹.۸. اهمیت نماز جماعت در صبح

۹.۹. شرط امام جماعت

۹.۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین

۹.۱۱. مقدار نماز جماعت

۹.۱۲. صفوف مساوی، کامل کننده نماز

۹.۱۳. فضیلت صف اول

۹.۱۴. نکوهش بی میلی مساجد

۹.۱۵. بی اعتنایی به نماز جماعت

۹.۱. فلسفه نماز جماعت

۹.۱. فلسفه نماز جماعت

قَالَ الرضا عليه السلام: إِنَّمَا جُعِلَتِ الْجَمَاعَةُ لِئَلَّا يَكُونَ الْإِخْلَاصُ وَالتَّوْحِيدُ وَالْإِسْلَامُ وَالْعِبَادَةُ لِلَّهِ إِلَّا ظَاهِرًا مَكْشُوفًا مَشْهُورًا.

امام رضا علیه السلام فرمود: نماز جماعت به این جهت قرار داده شده است، تا اخلاص و یگانگی و اسلام و عبادتِ خداوند آشکار، علنی و ظاهر باشد. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۸۷؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۲)

۹.۲. خوش گمانی به نماز گزار به جماعت

۹.۲. خوش گمانی به نماز گزار به جماعت

قَالَ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ فِي جَمَاعَةٍ فَظَنُّوا بِهِ خَيْرًا وَأَجِيزُوا شَهَادَتَهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که پنج نماز شبانه روز را به جماعت بخواند به او خوش گمان باشید و گواهی اش را بپذیرید. (الأمالی (صدوق)، ص ۳۳۸؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۸؛ وسائل الشیعه، ج ۲۷، ص ۳۹۵)

ص: ۳۹

۹۳. صف جهاد و صف جماعت

۹۳. صف جهاد و صف جماعت

قَالَ الْكَاطِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الصَّلَاةَ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ كَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

امام کاظم علیه السلام فرمود: نماز خواندن در صف اول، مانند جهاد در راه خداست. (من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۳۸۵؛ وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۳۰۷)

۹۴. اهتمام به نماز جماعت

۹۴. اهتمام به نماز جماعت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ لِقَمَانٍ لِابْنِهِ... وَصَلَّ فِي جَمَاعَةٍ وَكُوِّعَ عَلَى رَأْسِ زُجٍّ.

امام صادق علیه السلام فرمود: لقمان به فرزندش گفت: ... نماز را به جماعت بخوان اگر چه سر نیزه باشی! (المحاسن، ج ۲، ص ۳۷۵؛ من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۹۷)

۹۵. فضیلت نماز جماعت

۹۵. فضیلت نماز جماعت

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَضْلُ صَلَاةِ الرَّجُلِ فِي جَمَاعَةٍ عَلَى صَلَاةِ الرَّجُلِ وَحْدَهُ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز انسان به صورت جماعت بیست و پنج درجه در بهشت برتر است از نماز فردی. (بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۶)

۹۶. مداومت بر نماز جماعت

۹۶. مداومت بر نماز جماعت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَمَنْ لَزِمَ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ حَرُمَتْ عَلَيْهِمْ غَيْبَتُهُ وَتُبَّتْ عَدَالَتُهُ.

ص: ۴۰

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که بر نماز جماعت مداومت داشته باشد، غیبت او بر مسلمانان حرام و عدالتش ثابت می شود. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۳۱۷؛ بحار الانوار، ج ۸۰، ص ۳۵۴)

۹۷. استجابات دعا بعد از نماز جماعت

۹۷. استجابات دعا بعد از نماز جماعت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَسْتَجِيبُ مِنْ عَبْدِهِ إِذَا صَلَّى فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ سَأَلَهُ حَاجَةً أَنْ يُنْصَرِفَ حَتَّى يَقْضِيَهُ.

رسول گرامی صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند شرم می کند از بنده ای که پس از نماز جماعت از او چیزی بخواهد و به او عطا نفرماید. (مجموعه ورام، ج ۱، ۴؛ بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۴)

۹۸. اهمیت نماز جماعت در صبح

۹۸. اهمیت نماز جماعت در صبح

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ: لَأَنْ أُصَلِّيَ الْعِشَاءَ وَالْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُحْيِيَ مَا بَيْنَهُمَا أَوْ مَا سَجَعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ لَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لَأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْوًا.

امام علی علیه السلام فرمود: یا ابی الدرداء اگر نماز عشا و صبح را به جماعت بخوانم، در نظرم محبوب تر از عبادت و شب زنده داری بین این دو نماز است آیا نشنیده ای کلام پیامبر را که فرمود: اگر مردم می دانستند چه ها در آن دو نماز است خود را بر روی زمین می کشیدند و در آن دو نماز حاضر می شدند. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص ۴۵۳؛ بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۷)

۹۹. شرط امام جماعت

۹۹. شرط امام جماعت

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِمَامُ الْقَوْمِ وَإِفْدُهُمْ فَقَدُّوا فِي صَلَاتِكُمْ أَفْضَلُكُمْ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: امام جماعت هر جمعی نماینده آن

ص: ۴۱

در پیشگاه خداوند می باشد، پس در نمازتان بهترین ها را برگزینید. (بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۰۹)

۹۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین

اشاره

۹۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَتَّبِعِي لِلْإِمَامِ أَنْ يَكُونَ صَلَاتُهُ عَلَى صَلَاةِ أَوْعَفٍ مَنْ خَلْفَهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: بر امام جماعت شایسته است که نمازش بر اساس نماز ضعیف ترین مأمومین خود باشد (نماز جماعت خود را طولانی نکند). (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۹۰)

رعایت ضعیف ترین مأمومین

رعایت ضعیف ترین مأمومین

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا صَلَّيْتَ وَحَدَاكَ فَطَوَّلْ فَإِنَّهَا الْعِبَادَةُ وَإِذَا صَلَّيْتَ بِقَوْمٍ فَصَلِّ صَلَاةَ أَوْعَفِهِمْ

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که نماز فرادی می خوانی آن را طولانی کن زیرا نماز عبادت است. ولی هنگامی که امام جماعت هستی نمازت را به اندازه طاقت ضعیفترین نماز گزار طول بده. (بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۱۱)

۹۱۱. مقدار نماز جماعت

۹۱۱. مقدار نماز جماعت

قَالَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا قُمْتَ فِي صَلَاتِكَ لِلنَّاسِ فَلَا تَكُونَنَّ مُتَفَرِّغًا وَلَا مُضَيِّعًا فَإِنَّ فِي النَّاسِ مَنْ بِهِ الْعِلَّةُ وَلَهُ الْحَاجَةُ.

امیرمومنان علی علیه السلام به مالک اشتر فرمود: و هنگامی که به نماز جماعت برای مردم می ایستی باید نمازت نه نفرت آور و نه تزییع کننده باشد (نه آن قدر آن را طول بده که موجب تنفر

ص: ۴۲

مأمومین شود و نه آن قدر سریع که نماز را ضایع کنی) زیرا در بین مردمی که با تو به نماز ایستاده اند، هم بیمار و هم حاجتمند است. (نهج البلاغه (صبحی صالح)، ص ۴۴۰)

۹۱۲. صفوف مساوی، کامل کننده نماز

۹۱۲. صفوف مساوی، کامل کننده نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَوَّوْا صُفُوفَكُمْ فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصَّفِّ تَمَامُ الصَّلَاةِ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: صف های نماز جماعت را مساوی کنید، پس همانا که مساوی کردن صف ها، کامل کننده نماز است. (بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۲۰)

۹۱۳. فضیلت صف اول

۹۱۳. فضیلت صف اول

قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَفْضَلُ الصُّفُوفِ أَوْلَاهَا وَأَفْضَلُ أَوْلَاهَا مَا قَرَّبَ مِنَ الْإِمَامِ.

امام رضا علیه السلام فرمود: بهترین صف های نماز جماعت، صف اول است، و بهترین جای صف اول، نزدیک ترین مکان به امام است. (الفقه المنسوب إلى الامام رضا عليه السلام، ص ۱۴۳؛ بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۱۰۵)

۹۱۴. نکوهش بی میلی مساجد

۹۱۴. نکوهش بی میلی مساجد

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَمَنْ صَلَّى فِي بَيْتِهِ جَمَاعَةً رَغِبَهُ عَنِ الْمَسْجِدِ فَلَا صَلَاةَ لَهُ، وَلَا لِمَنْ صَلَّى مَعَهُ، إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ تَمْنَعُ مِنَ الْمَسْجِدِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: و هر کس از روی بی میلی به مساجد، در خانه اش نماز جماعت بخواند، برای او و کسانی که با او نماز جماعت خوانده اند، نماز کاملی نخواهد بود، مگر آنکه واقعاً علتی مانع از حضور در مسجد بوده باشد. (الأمالی (طوسی)، ص ۶۹۶؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۱۹۶)

ص: ۴۳

۹۱۵. بی اعتنایی به نماز جماعت

۹۱۵. بی اعتنایی به نماز جماعت

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ سَمِعَ النِّدَاءَ مِنْ جِيرَانِ الْمَسْجِدِ فَلَمْ يُجِبْ فَلَا صَلَاةَ لَهُ.

امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس از همسایگان مسجد صدای اذان جماعت را بشنوند و در جماعت شرکت نکند، نمازش کمال ندارد. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۹۴)

ص: ۴۴

۱۰. نماز جمعه**اشاره**

۱۰. نماز جمعه

زیر فصل‌ها

۱۰۱. نماز جمعه و بخشش گناهان

۱۰۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر

۱۰۳. نماز جمعه و نجات از عذاب

۱۰۱. نماز جمعه و بخشش گناهان

۱۰۱. نماز جمعه و بخشش گناهان

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَنْ آتَى الْجُمُعَةَ إيمَانًا وَاحْتِسَابًا اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ.

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که در نماز جمعه با ایمان و قصد پاک و خشنودی خدا داخل شود، اعمال خود را از سر گیرد. (کنایه از این است که گناهان گذشته اش بخشیده می شود). (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۲۷)

۱۰۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر

۱۰۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فرمود: مَنْ صَلَّى الْخُمْسَ فِي الْجَمَاعَةِ وَحَافِظَ عَلَى الْجُمُعَةِ فَقَدْ اكْتَالَ الْأَجْرَ بِالْمَكِّيَالِ الْأَوْفَى.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که نماز پنج وقت خود را به جماعت بخواند و به نماز جمعه حاضر شود، پس به تحقیق اجر خود را به حد کافی دریافت کرده است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص ۴۴۸)

ص: ۴۵

۱۰۳. نماز جمعه و نجات از عذاب

۱۰۳. نماز جمعه و نجات از عذاب

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا مِنْ قَدَمٍ سَعَتْ إِلَى الْجُمُعَةِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهَا عَلَى النَّارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ گامی به سوی نماز جمعه نمی رود مگر آنکه خداوند بدنش را بر آتش جهنم حرام کند.
(وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۹۷؛ بحارالانوار، ج ۸۶، ص ۱۸۴)

ص: ۴۶

۱۱. نماز شب**اشاره**

۱۱. نماز شب

زیر فصل ها

۱۱۱. اهمیت نماز شب

۱۱۲. افتخار مومن

۱۱۳. كفاره گناه

۱۱۱. اهمیت نماز شب

۱۱۱. اهمیت نماز شب

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : عَلَيْكُمْ بِصَلَاةِ اللَّيْلِ فَإِنَّهَا سُنَّةُ نَبِيِّكُمْ وَ أَدَبُ الصَّالِحِينَ فَبَلَّغُوا قِبْلَتَكُمْ وَ مَطْرَدَهُ الدَّاءِ عَنِ أَجْسَادِكُمْ.

امام صادق علیه السلام فرمود: شما را به نماز شب سفارش می‌کنم که آن سنت پیامبر شما و طریقه و شیوه صالحان و نیکوکاران پیش از شما و برطرف کننده درد و ناخوشی از تن های شماست. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۷۲)

۱۱۲. افتخار مومن

۱۱۲. افتخار مومن

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : ثَلَاثَةٌ هُنَّ فَخْرُ الْمُؤْمِنِ وَ زِينَةٌ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ الصَّلَاةُ فِي آخِرِ اللَّيْلِ وَ يَأْسُهُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَ وِلَايَةُ الْإِمَامِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ ص.

امام صادق علیه السلام فرمود: سه چیز افتخار مومن و زینت او در دنیا و آخرت است، و آنها خواندن نماز شب، طمع نداشتن به اموال مردم و قبول ولایت امامی از آل محمد علیه السلام است. (بحار الأنوار، ج ۸۴ ص ۱۴۰)

ص: ۴۷

۱۱۳. کفارہ گناه

۱۱۳. کفارہ گناه

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَلَاةُ الْمُؤْمِنِ بِاللَّيْلِ تَذْهَبُ بِمَا عَمِلَ مِنْ ذَنْبٍ بِالنَّهَارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز شب مؤمن گناهان روزش را محو می کند. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۷۳)

ص: ۴۸

۱۲. آداب نماز**اشاره**

۱۲. آداب نماز

زیر فصل ها

الف) آداب ظاهری

ب) آداب باطنی

الف) آداب ظاهری**اشاره**

الف) آداب ظاهری

زیر فصل ها

۱۲۱. مسواک زدن

۱۲۲. خوشبو بودن

۱۲-۳. پوشیدن بهترین لباس

۱۲۴. دعا قبل و بعد از نماز

۱۲۵. عدم التفات به غیر

۱۲۶.. خواب آلوده نبودن

۱۲۱. مسواک زدن

۱۲۱. مسواک زدن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَكْعَتَانِ بِسِوَاكِ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِغَيْرِ سِوَاكِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: دو رکعت [کسی که] مسواک زده بهتر از هفتاد رکعت بدون مسواک است. (المحاسن، ج ۲،

ص ۵۶۱)

۱۲۲. خوشبو بودن

۱۲۲. خوشبو بودن

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : صَلَاةٌ مُتَطَيَّبَةٌ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ صَلَاةً بِغَيْرِ طِيْبٍ .

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز شخص خوشبو برتر از هفتاد نماز بدون بوی خوش است. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص: ۴۳۴)

۱۲-۳. پوشیدن بهترین لباس

۱۲-۳. پوشیدن بهترین لباس

كَانَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ لَبَسَ أَجْوَدَ ثِيَابِهِ فَقِيلَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ لِمَ تَلْبَسُ أَجْوَدَ ثِيَابِكَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ

ص: ۴۹

جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ فَاتَّجَمَّلْ لِرَبِّي وَهُوَ يَقُولُ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ فَأُحِبُّ أَنْ أَلْبَسَ أَحْوَدَ ثِيَابِي.

امام حسن علیه السلام هر گاه به نماز می ایستاد، بهترین لباسش را می پوشید، پس به ایشان گفته شد: ای پسر فرستاده خدا، چرا بهترین لباس را می پوشی؟ فرمود: خداوند متعال زیباست و زیبایی را دوست دارد. پس برای پروردگرم خود را زیبا می سازم که می فرماید: نزد هر مسجد زینتتان را بر گیرید. پس دوست می دارم که بهترین لباسم را به تن کنم. (بحار الأنوار، ج ۸۰، ص ۱۷۵)

۱۲۴. دعا قبل وبعد از نماز

۱۲۴. دعا قبل وبعد از نماز

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْمَسْأَلَةُ قَبْلَ الصَّلَاةِ وَبَعْدَهَا مُسْتَجَابَةٌ.

امام جواد علیه السلام فرمود: دعا قبل و بعد از نماز مستجاب است. (بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۲۵)

۱۲۵. عدم التفات به غیر

۱۲۵. عدم التفات به غیر

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : وَلَا يَغْبِثُ الرَّجُلُ فِي صَلَاتِهِ بِلِحْيَتِهِ وَلَا بِمَا يَشْغَلُهُ عَنْ صَلَاتِهِ

امام علی علیه السلام فرمود: مرد در نماز با ریشش و آنچه او را از نمازش به خود مشغول می دارد بازی نمی کند. (وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۶۱)

۱۲۶.. خواب آلوده نبودن

۱۲۶.. خواب آلوده نبودن

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا غَلَبَتْكَ عَيْنُكَ وَأَنْتَ فِي الصَّلَاةِ فَأَقْطِعِ الصَّلَاةَ وَنَمْ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي لَعَلَّكَ أَنْ تَدْعُوَ عَلَيَّ نَفْسِكَ.

ص: ۵۰

امام علی علیه السلام فرمود: هرگاه در نماز، خواب بر چشمت غلبه کرد نماز را قطع کن و بخواب که تو نمی دانی، شاید بر ضد خودت دعا می کنی. (بحار الأنوار، ج ۸۱، ص ۳۲۰)

(ب) آداب باطنی

اشاره

(ب) آداب باطنی

زیر فصل ها

۱۲۷. مثل آخرین نماز

۱۲۸. حفاظت از نماز

۱۲۹. خواندن نماز با فراغ بال

۱۲۱۰. نماز و حضور قلب

۱۲۱۱. اثر نماز عارفان

۱۲۱۲. ثواب نماز با معرفت

۱۲۷. مثل آخرین نماز

۱۲۷. مثل آخرین نماز

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : صَلَّى صَلَاةً مُودَّعٍ فَإِنَّ فِيهِ الْوُضْلَةَ وَالْقُرْبَى.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز بخوان همچون کسی که می خواهد از نماز وداع کند چون در آن نماز رسیدن و قرب به خداست. (بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۰۰؛ مصباح الشریعه، ترجمه: مصطفوی، ص ۳۲۱)

۱۲۸. حفاظت از نماز

۱۲۸. حفاظت از نماز

قَالَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي تَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : تَعَاهِدُوا أَمْرَ الصَّلَاةِ وَحِرَافِظُوا عَلَيْهَا وَاسْتَكْبِرُوا مِنْهَا وَتَقَرَّبُوا بِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز را بر عهده گیرید و آن را حفظ کنید. زیاد نماز بخوانید و با آن به خدا تقرب جوید، زیرا نماز دستوری است که در وقت های خاص بر مومنین واجب شده است. (نهج البلاغه (صبحی صالح)، ص ۳۱۶؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۰؛ بحار الانوار، ج ۷۹، ص ۲۲۴)

۱۲۹. خواندن نماز با فراغ بال

۱۲۹. خواندن نماز با فراغ بال

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا اسْتَقْبَلْتَ الْقِبْلَةَ فَأَيِسْ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَالْخَلْقِ وَمَا هُمْ فِيهِ وَفَرِّغْ قَلْبَكَ عَنْ كُلِّ شَاغِلٍ يَشْغَلُكَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى.

ص: ۵۱

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که برای نماز به جانب قبله ایستادی، دنیا و آنچه در آن است و مردم و آنچه را که به آن مشغولند را فراموش کن و قلب خود را از هر گونه سرگرم کننده ای که تو را از خدا باز دارد، فارغ ساز. (مصباح الشریعه، ص ۸۷؛ مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۹۵؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۳۰)

۱۲۱۰. نماز و حضور قلب

۱۲۱۰. نماز و حضور قلب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ لَكَ مِنْ صَلَاتِكَ إِلَّا مَا أَحْضَرْتَ فِيهِ قَلْبَكَ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: بهره ای برای تو از نماز نیست مگر به مقداری که در آن حضور قلب داری. (عده الداعی و نجاح الساعی، ص ۱۸۱؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۵۹)

۱۲۱۱. اثر نماز عارفان

۱۲۱۱. اثر نماز عارفان

قَالَ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَتَى الصَّلَاةَ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ.

امام علی علیه السلام فرمود: کسی که نماز به جا آورد در حالی که عارف به حق آن باشد، خداوند او را می آمرزد. (تحف العقول، ص ۱۱۷؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷)

۱۲۱۲. ثواب نماز با معرفت

۱۲۱۲. ثواب نماز با معرفت

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَكَعَةٌ مِنْ عَالَمٍ بِاللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفٍ رَكَعَةٍ مِنْ مُتَجَاهِلٍ بِاللَّهِ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: یک رکعت نماز کسی که عارف به خدا باشد، بهتر از هزار رکعت نماز کسی است که از خدا غافل باشد. (نهج الفصاحه، ص ۵۰۴)

ص: ۵۲

۱۳. نماز در مسجد**اشاره**

۱۳. نماز در مسجد

زیر فصل ها

۱۳۱. اهمیت نماز در مسجد

۱۳۲. مسجد شرط کمال نماز

۱۳۱. اهمیت نماز در مسجد

۱۳۱. اهمیت نماز در مسجد

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ لِإِنْتِظَارِ الصَّلَاةِ عِبَادَةٌ مِمَّا لَمْ يُحَدِّثْ قَبْلَ يَأِ رَسُولَ اللَّهِ وَ مِمَّا الْحَدِيثُ قَالَ الْإِغْتِيَابُ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: به انتظار نماز نشستن در مسجد، عبادت است تا آنگاه که حدیثی از او سر نزنند. گفته شد: ای پیامبر خدا، چگونه حدیثی؟ فرمود: غیبت کردن. (بحار الأنوار، ج ۸۰، ص ۳۸۴)

۱۳۲. مسجد شرط کمال نماز

۱۳۲. مسجد شرط کمال نماز

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا صَلَاةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلَّا فِي الْمَسْجِدِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ لَهُ عُذْرٌ أَوْ بِهِ عِلَّةٌ فَقِيلَ لَهُ وَمَنْ جَارُ الْمَسْجِدِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ مَنْ سَمِعَ النَّدَاءَ.

امام علی علیه السلام فرمود: برای همسایه مسجد، نمازی نیست جز در مسجد، مگر اینکه بیماری یا عذری داشته باشد. به حضرت گفته شد: ای امیر مومنان چه کسی همسایه محسوب می شود؟ حضرت فرمود آن که صدای اذان را می شنود. (دعائم الإسلام، ج ۱، ص ۱۴۸)

ص: ۵۳

۱۴. تعقیبات نماز**اشاره**

۱۴. تعقیبات نماز

زیر فصل ها

۱۴۱. تکبیر

۱۴۲. تسیحات فاطمه زهرا علیه السلام

۱۴۳. آیه الكرسي

۱۴۴. سجده شکر

۱۴۵. صلوات بر پیامبر و در خواست بهشت

۱۴۱. تکبیر

۱۴۱. تکبیر

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا سَلَّمْتَ فَارْفَعْ يَدَيْكَ بِالتَّكْبِيرِ ثَلَاثًا.

امام باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که سلام دادی، دستانت را سه بار به تکبیر بلند کن. (بحار الأنوار، ج ۸۳، ص ۲۲)

۱۴۲. تسیحات فاطمه زهرا علیه السلام

۱۴۲. تسیحات فاطمه زهرا علیه السلام

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ سَبَّحَ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ فِي دُبُرِ الْمُكْتُوبَةِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَنْسُطَ رِجْلَيْهِ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس بعد از نماز واجب تسیحات حضرت فاطمه علیها السلام را بگوید، قبل از حرکت خداوند بهشت را بر او واجب می کند. (بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۳۲)

۱۴۳. آیه الكرسي

۱۴۳. آیه الكرسي

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ دُخُولَ الْجَنَّةِ إِلَّا الْمَوْتُ وَمَنْ قَرَأَهَا حِينَ نَامَ آمَنَهُ اللَّهُ تَعَالَى جَارَهُ وَأَهْلَ الدُّوَيْرَاتِ حَوْلَهُ.

ص: ۵۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس آیه الکرسی را در پی هر نمازی بخواند، چیزی او را از ورود به بهشت منع نمی کند مگر مرگ و هر کس آن را هنگام خواب بخواند خداوند او و همسایگانش را حفظ می نماید. (بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۲۶۹)

۱۴۴. سجده شکر

۱۴۴. سجده شکر

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَيَجِدُهُ الشُّكْرَ وَاجِبُهُ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ تَتِمُّ بِهَا صَلَاتُكَ وَتُرْضَى بِهَا رَبُّكَ وَتَعْجَبُ الْمَلَائِكَةُ مِنْكَ وَإِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّى ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَةً

امام صادق علیه السلام فرمود: سجده شکر بر هر مسلمانی واجب است. با آن نماز ترا کامل می کنی، پروردگارت را خوشنود می سازی و فرشتگان را به شگفتی می آوری. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۳۳)

۱۴۵. صلوات بر پیامبر و درخواست بهشت

۱۴۵. صلوات بر پیامبر و درخواست بهشت

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَإِذَا فَرَغَ الْعَبْدُ مِنْ صَلَاتِهِ فَلْيَصِلْ عَلَى النَّبِيِّ ص - وَ لِيَسْأَلِ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَ لِيَسْتَجِرَ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ - وَ يَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُزَوِّجَهُ الْحُورَ الْعِينِ

امیر مومنان علی علیه السلام می فرماید: هر گاه بنده از نمازش فارغ شود، بر پیامبر ۹ درود فرستد و بهشت را از خداوند بخواهد و از آتش به خداپناه برود و بخواهد که حوریه های بهشتی را به همسریش درآورد. (وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۴۶۷)

ص: ۵۵

۱۵. نماز و خانواده**اشاره**

۱۵. نماز و خانواده

زیر فصل ها

۱۵ ۱. امر خانواده به نماز

۱۵ ۲. آموزش نماز به فرزندان

۱۵ ۳. برتری نماز متاهل

۱۵ ۱. امر خانواده به نماز

۱۵ ۱. امر خانواده به نماز

قَالَ الرضا عليه السلام: فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَجِيءُ عَلَى بَابِ عَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ بَعْدَ نَزُولِ هَذِهِ الْآيَةِ تَشْبِيحَهُ أَشْهُرٍ كُلِّ يَوْمٍ عِنْدَ حُضُورِ كُلِّ صَلَاةٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ فَيَقُولُ الصَّلَاةَ رَحِمَكُمُ اللَّهُ.

امام رضا علیه السلام فرمود: بعد از نزول آیه (ای پیامبر؛ خانواده خود را به نماز فرمان ده) پیامبر در مدت نه ماه هر روز هنگام نمازهای پنج گانه می آمد کنار خانه علی و فاطمه و می فرمود: نماز؛ رحمت خدا بر شما باد. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۱۹۶)

۱۵ ۲. آموزش نماز به فرزندان

۱۵ ۲. آموزش نماز به فرزندان

قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَلِّمُوا صِبْيَانَكُمْ الصَّلَاةَ وَخُذُوهُمْ بِهَا إِذَا بَلَغُوا ثَمَانِي سِنِينَ

امام علی علیه السلام فرمود: به پسرانتان نماز را بیاموزید و هنگامی که به هشت سالگی رسیدند بر آن مواخذه شان کنید. (تحف العقول، ص ۱۱۵)

ص: ۵۶

۱۵۳. برتری نماز متاهل

۱۵۳. برتری نماز متاهل

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَكْعَتَيْنِ [رَكْعَتَانِ] يُصَلِّيهِمَا الْمُتَزَوِّجُ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً يُصَلِّيهِمَا غَيْرُ مُتَزَوِّجٍ

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: دو رکعت نمازی را که فرد متأهل بخواند نزد خدا از هفتاد رکعتی که فرد مجرد بخواند با فضیلت تر است. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۲۱۱)

ص: ۵۷

کتاب نامه

کتاب نامه

دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب الی الصواب، قم، الشریف الرضی، ۱۴۱۲ق.

نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسایل و مستنبط المسایل، مصحح: موسسه آل البيت علیه السلام، قم، موسسه آل البيت علیه السلام، ۱۴۰۸ ق.

پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، تهران، دنیای دانش.

ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول صلی الله علیه و آله، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.

ابن بابویه قمی، محمد بن علی، خصال، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۶۲ش.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، ترجمه: صبحی صالح، قم، هجرت، ۱۴۱۴ق.

کلینی، محمد بن یعقوب، کافی، مصحح: علی اکبر غفاری، محمد آخوندی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ ق.

ص: ۵۸

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحارالانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه علیه السلام، مصحح: جمعی از محققان، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.

ابن بابویه، محمد بن علی، من لا یحضره الفقیه، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه، ۱۴۱۳ق.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام، قم، موسسه آل البیت، ۱۴۰۹ق.

ابن بابویه، محمد بن علی، علل الشرایع، قم، کتابفروشی داوری، ۱۳۸۵ش.

فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، تفسیر الصافی، مصحح: حسین اعلمی، تهران، مکتبه الصدر، ۱۴۱۵ق.

حمیری، عبدالله بن جعفر، قرب الاسناد، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام، قم، موسسه آل البیت علیه السلام، ۱۴۱۳ق.

مصباح الشریعه، منسوب به جعفر بن محمد امام ششم علیه السلام، ترجمه: حسن مصطفوی، تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران.

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، عده الداعی و نجاح الساعی، مصحح: احمد موحدی قمی، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۰۷ق.

ص: ۵۹

- عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، مصحح: سید هاشم رسولی محلاتی، تهران، مطبعه العلمیه، ۱۳۸۰ ق.
- ابن بابویه، محمد بن علی، معانی الاخبار، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه، ۱۴۰۳ ق.
- برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، مصحح: جلال الدین محدث، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱ ق.
- طوسی، محمد بن الحسن، امالی، مصحح: موسسه البعثه، قم، دارالثقافه، ۱۴۱۴ ق.
- تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، مصحح: سید مهدی رجایی، قم، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۱۰ ق.
- طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، قم، الشریف الرضی، ۱۴۱۲ ق.
- کراجکی، محمد بن علی، کنزالفوائد، مصحح: نعمه عبدالله، قم، دارالذخایر، ۱۴۱۰ ق.
- طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الاحکام، مصحح: خراسان حسن الموسوی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۴۰۷ ق.
- ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبه الله، شرح نهج البلاغه، مصحح: ابراهیم محمد ابوالفضل، قم، مکتبه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ ق.

ص: ۶۰

الفقه المنسوب الی الرضا، منسوب به علی بن موسی علیه السلام، مصحح: موسسه آل البيت علیه السلام، مشهد، موسسه آل البيت علیه السلام، ۱۴۰۶ ق.

ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، مجموعه ورام، ترجمه: محمدرضا عطایی، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.

ابن حیون، نعمان بن محمد مغربی، دعائم الاسلام، مصحح: آصف فیض، قم، موسسه آل البيت علیه السلام، ۱۳۸۵ ق.

ابن بابویه، محمدعلی، امالی، تهران، کتابچی، ۱۳۷۶ ش.

محمدی ری شهری، محمد، الصلاة فی الكتاب و السنه، مترجم: عبدالهادی مسعودی، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷ ش.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری
۴. صرفاً ارائه محتوای علمی
۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی
۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...
۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...
۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...
۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و ... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نمایم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبا ده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

